

עוזיאל לחצר הנהלת ה"סוכנות היהודית" בירושלים. בדבריו בפני ההמון החוגג הוא אמר: "שחר גאולת ישראל הגיע!" לפנות בוקר ערך הרב עוזיאל סעודת חג בביתו, בה בירך ברכת "שהחיינו" בשם ובמלכות. הרב הרצוג, שסבב במכוניתו בחוצות עיר, השיב לשואליו: "הנה שחרה של גאולת ישראל מתחיל ועולה!"⁷ האדמו"ר מגור [ה"אמרי אמת"] העביר מסר ביד בנו לרב הרצוג: "כך היא גאולתם של ישראל - קמעה קמעה!"⁸

פסוק בפסוק פרקי תהילים ק, כ, קית; נאמרה אזכרה לחללי השואה ולקורבנות שנפלו בארץ-ישראל ותפילת "שמע קולנו", על פי הבטאון **בית כנסת**, ג (כסלו תש"ח), עמ' 160; ע' צימרמן, **ברוך יחד**, תל-אביב תשמ"ח, עמ' 182; הנ"ל, **הצפה**, ג' בכסלו תשנ"ח. הרב ח' פרדס העיד, שגם תושבי ירושלים החרדים יצאו בבגדי שבת חבושים בשטריימל ורקדו ברחובות העיר שעות רבות, ראה: א' קורמן, **יהודי וארצו**, תל-אביב תשנ"ב, עמ' 317. הרב הראשי לשעבר וראש ישיבת "מרכז הרב" הרב א' שפירא מסר לי, שבחורים מכל הישיבות, מלבד מ'נטורי-קרתא", יצאו לרחובות העיר לשמוח עם כל הציבור.

7. **הארץ ודבר**, י"ח בכסלו תש"ח; **הפרדס**, כ"ה (שבט תש"ח), עמ' 2. על ברכת "שהחיינו" של הרב עוזיאל, ראה: י' סדן, **ניב המדרשה**, כ-כא (תשמ"ז-ח), עמ' 160. על הרב עוזיאל במעמד זה, ראה עוד: י' כהן, **ירושלים במצור: דפי יומן תש"ח**, תל-אביב תשל"ו, עמ' 33; רח"ד הלוי, **תולדותיו ומפעלו הספרותי של מרן הרב ב"צ מ"ח עוזיאל**, ירושלים תשל"ט, עמ' 18. באותם ימים הבהיר הרב הרצוג לכל: "כבר אנו בשלבים הרבה יותר גבוהים כבר אנו באתחלתא דגאולה, חבלי משיח הם כבר מאחורינו ועתה אנו בראשית צמיחת הגאולה", ראה: **פנים אל פנים**, 469 (י"ט אייר תשכ"ח), עמ' 15-16; ר"ד רוזן, **שמע ישראל**, ירושלים תש"ל, עמ' 371. בח' בטבת כתב הרב הרצוג: "היינו בטוחים בעזרת צור ישראל וגאולה, וברוך הוא שהגענו לשלב זה אף על פי שעדיין אינו אלא אתחלתא דגאולה, ואולי רק אתחלתא דאתחלתא... אולם אני מאמין שליל הגלות חלף", ראה: **ברקאי**, ב (תשמ"ה), עמ' 223; א' ביק (עורך), **בעיות אקטואליות לאור ההלכה**, ירושלים תשנ"ג, עמ' מו-מו. הרב מברסקי, הרב י"ז סולוביצ'יק, הגדיר מאורע ייחודי זה: "חיוך מאת ההשגחה העליונה, אך השולטים קילקלו", ראה: ר"ש וולבה, **בין ששת לעשור**, ירושלים תשל"ו, עמ' קמה; ד' בן-נון, **משפחה**, 327 (כ"ז חשוון תשנ"ח), עמ' 11. למחרת יום ההכרזה באו"ם התכנס הוועד הפועל העולמי של אגודת ישראל, בסיכום הישיבה נאמר: "הכרזת המדינה היהודית היא תופעה הסטורית ואין ספק שזוהי השגחה פרטית למעלה מדרך הטבע. בודאי שאין בזה מהגאולה המקווה, אבל יש בזה פקידה ואתחלתא דגאולה!" מפרוטוקול הישיבה, ארכיון אגודת ישראל; מובא גם אצל מ' פרידמן, 'ואלה תולדות הסטטוס קוו', בתוך: ו' פילבוסקי, **המעבר מיישוב למדינה 1947-1949**, חיפה 1990, עמ' 62. בעיתון המפלגה נכתב, זהו: "מאורע היסטורי ומעשה ידי ההשגחה", **קול ישראל**, כ"א בכסלו תש"ח. על ברכתו של הרבי מלובביץ', רי"י שניאורסון, להצלחת המאבק באו"ם, ראה: ז' שזר, בתוך: **ספר הבעש"ט**, ירושלים תש"ך, עמ' קו; ר"מ כשר, **התקופה הגדולה**, ירושלים תשכ"ט, עמ' רט. על דבריו של ראש מתיבתא "תורה ודעת" בארה"ב, הרב ש"פ מנדלוביץ', על גדולתו של מאורע זה, ראה: א' סורסקי, **שלוחא דרחמנא**, ירושלים 1992, עמ' 498-505.

8. **הצפה**, י"ז בכסלו תש"ח; **הפרדס**, שם. מאחד מזקני חסידי גור שמעתי, שתשובת האדמו"ר לרב הרצוג, נמסרה על ידי בנו בעל ה"לב שמחה". הוא ביקש לדעת מהי דעת אביו על מאורע גדול זה. כבר בתחילת השנה אמר האדמו"ר דברים דומים למקורביו, על פי מכתב מבנו בעל "הבית ישראל", ראה: א' סורסקי, **פאר ישראל**, א, ירושלים תשנ"ח, עמ' רנט. כבר בחול המועד סוכות הכריז ראש ישיבה פוניבז' רי"ש כהנמן: "היו מוכנים לכך, כי ביום שהאנגלים יעזבו את הארץ, באותו יום עצמו תקום ותיוסד פה מלוכה של יהודים... זוהי עובדה, אי אפשר אחרת", מובא אצל א' סורסקי, **הרב מפוניבז'**, ג, בני-ברק תשנ"ט, עמ' קנ. האדמו"ר מהוסיאטין אמר, בג' בחשוון, בהילולה של האדמו"ר מרוז'ין: "חוששני שהמשיח יבוא בדרך הטבע!" **קול תורה**, ב (חשוון תש"ח), עמ' כג.